

Metodologie 2 KVANTITATIVNÍ VÝZKUM

Lenka Slepíčková

Kvantitativní vs. Kvalitativní výzkum

Čísla x Texty

Jasný postup x Flexibilní metodologie

Postup od obecného ke konkrétnímu (dedukce) x Postup od konkrétního k obecnému (indukce)

Ověřování teorie x Tvorba teorie

Málo dat o mnoha případech x Mnoho dat o málo případech

Fáze kvantitativního výzkumu

Hypotéza jako základní nástroj kvantitativního výzkumu

Čím větší kontakt mají lidé s osobami s postižením, tím pozitivnější k nim mají postoj.

Věk učitelů ovlivňuje jejich postoje k inkluzi.

V současných příručkách pro rodiče je více prvků liberální výchovy než v příručkách starších.

Zvýší-li učitel počet pochval, výuka bude efektivnější.

Sociální status rodiny ovlivňuje školní úspěšnost potomků

Sledování programů s násilným obsahem zvyšuje agresivitu u dětí.

Pohádky rozvíjejí obrazotvornost dětí.

Dívky jsou v učebnicích prvouky zobrazovány stereotypněji než chlapci.

Čím je společnost frustrovanější, tím je také krvelačnější.

Děti žijící po rozvodu rodičů ve střídavé péči jsou v životě úspěšnější než děti žijící po rozvodu převážně s jedním rodičem.

Hypotéza

Hypotéza je **ověřitelný výrok o vztazích mezi dvěma jevy**

Pravidla pro tvorbu hypotéz

- Je oznamovací, jednoznačně formulovanou větou
- Obsahuje závislou a nezávislou proměnnou
- Víme, proč ji chceme ověřovat

Časté chyby

1. Hypotéza není výrokiem o vztazích mezi dvěma jevy

Znalost pojmu kyberšikana je mezi dětmi velmi nízká.

Metodický materiál rozšíří teoretickou základnu učitelů odborného předmětu a stane se účelnou a vítanou pomůckou při praktické výuce žáků.

2. Hypotéza není ověřitelným výrokiem

Čím více bude doba pokrokovější (ekonomicky), tím méně bude lidí věřících.

Žáci se chovají čím dál hůř.

Časté chyby

3. Odhadujeme výsledky výzkumu

S drogami se již na ZŠ setkala více než 70 procent žáků.

4. Snažíme se vysvětlit výsledky výzkumu

Žáci s postižením neužívají drogy příliš často, protože nemají šanci se k nim dostat.

5. Samozřejmé tvrzení

Studenti prvního ročníku medicíny mají méně informací o lupénce než studenti pátého ročníku.

Čím více času tráví matka ve společnosti lidí, tím méně trpí sociální deprivací.

**Máme hypotézu/ y , a co dál?
OPERACIONALIZACE**

Schéma 3. Vztah mezi pojmem a indikátorem

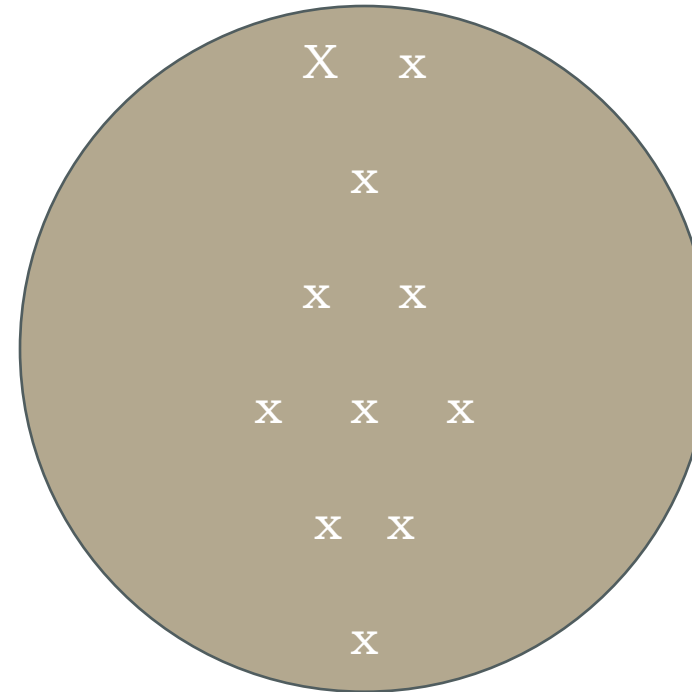
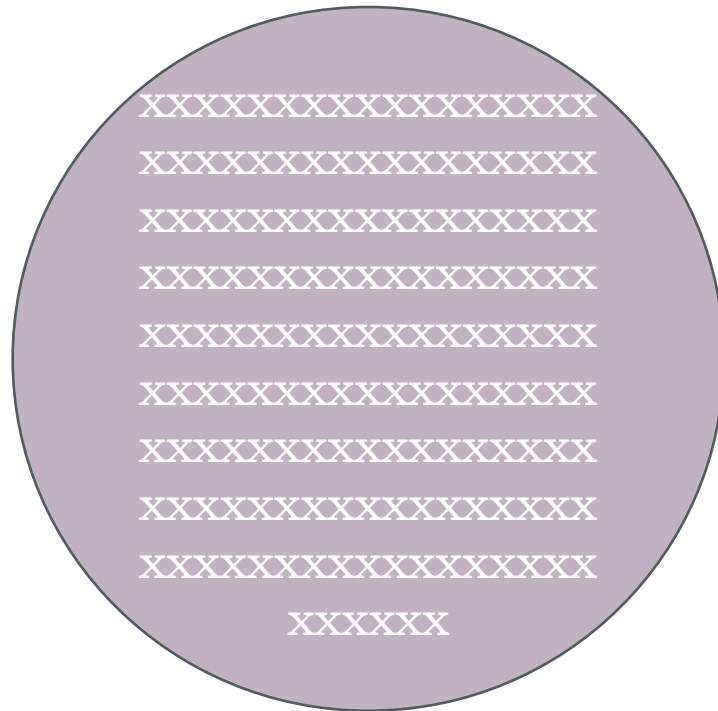

**Musí být v každém kvantitativním
výzkumu hypotézy?**

Populace x vzorek

Základní soubor x výběrový soubor

Typy výběru vzorku

- **Náhodný výběr**
- **Kvótní výběr**
- **Samovýběr**
- **Účelový výběr**
- **Dostupný výběr**
- **Anketa**
- **Sněhová koule**

Techniky sběru dat v kvantitativním výzkumu

Standardizované techniky: Striktně jednotné podněty a volba z předem připraveného souboru kategorií.

- **Pozorování**
- **Rozhovor**
- **Experiment**
- **Dotazník**
- **Obsahová analýza textů, dokumentů**
- **Sociometrie a vytváření sociogramu nebo sociometrického indexu**

Pomůže nám experiment?

Experiment = jediná výzkumná metoda, která umí dokázat kauzální vztahy

Výzkumník manipuluje s nezávislou proměnnou (např. metoda výuky, tréninkový plán, léčba, vystavení sledování programu s násilným obsahem, intenzita osvětlení) a zjišťuje, jaký to má důsledek na závisle proměnnou (např. množství znalostí, uběhnutá rychlost, zdravotní stav, agresivita, pracovní výkon)

Klasický experiment

1. Náhodné rozdělení do experimentální a kontrolní skupiny (experiment porovnává účinky!)
2. Měření
3. Vystavení experimentální skupiny experimentální proměnné (kontrolované výzkumníkem)
4. Měření – existuje statisticky významný rozdíl mezi skupinami?

Pozorování

- Přímé, nepřímé
- Zúčastněné, nezúčastněné
- **Pozorovací arch**, do kterého se zaznamenávají pozorované **kategorie**
- Zaznamenává se výskyt jevů/trvání jevů
- Vyhodnocuje se **frekvence** (četnost) výskytu, a/nebo **sekvence**

Př. Flandersův systém na pozorování komunikace ve třídě

Řeč učitele	<ol style="list-style-type: none">1. Akceptuje žákovy city2. Chválí a povzbuzuje3. Akceptuje žákovy myšlenky nebo je rozvíjí4. Klade otázky5. Vysvětluje6. Dává pokyny nebo příkazy7. Kritizuje nebo prosazuje vlastní autoritu
Řeč žáka	<ol style="list-style-type: none">8. Odpovídá9. Hovoří spontánně
Ostatní kategorie	<ol style="list-style-type: none">10. Ticho. Pauzy. Zmatek

„Vím, že se někteří z vás necítíte dobře (1), nedejte se znechutit (2) a zkoušejte dál (6).“

„Výborně, Bětko“ (2). „Dobře, dál“ (6)

„Dobře, to byl jeden názor, kdo má jiný?“ (3)

Dotazník

Samostatná práce: Co zvyšuje/snižuje moji ochotu odpovídat na dotazník?

Dotazník

- **Administrace dotazníku**
- **Obsah dotazníku**
- **Formulace otázek**
- **Formulace odpovědí**
- **Řazení otázek v dotazníku**

Formulace otázek

Je otázka konkrétní a srozumitelná?

„Myslíte si, že jsou neplodní lidé stigmatizováni?“

„Myslíte si, že marihuana by neměla být dekriminální?“

„Slaví se ve vaší rodině svátky?“

Je otázka krátká?

„Kolikrát jste za posledních šest měsíců hovořil s lékařem kvůli Vaším zdravotním obtížím, ať už to byl Váš praktický lékař nebo specialista; neberte prosím v úvahu případy, kdy jste věc jen konzultoval se známým, který je lékařem.“

Není otázka dvojitá?

„Nabízí věznice dost vzdělávacích programů, nebo by mohla být nabídka širší? Ano-Ne“

„Jak často se stýkáte se svými rodiči?“

„Pokládáte problémovou metodu za účelný prostředek aktivizace žáků a používáte ji?“

Není otázka sugestivní?

Nevzniká efekt sociální žádoucnosti odpovědi?

Nevzniká efekt vynucené odpovědi?

Příklad výzkumu mezi občany, realizovaného Magistrátem města Brna

1. Nová podoba Konečného náměstí po jeho rekonstrukci by měla mít formu

- a) parkového náměstí se společenskou plochou
- b) parku pouze s trávnickovou plochou
- c) parku s pochozí mlatovou plochou se stromy
- d) stávající stav náměstí mi vyhovuje

3. Urbanistické začlenění náměstí

- a) relaxační plochu opticky oddělit od přilehlých dopravně vytížených komunikací
- b) náměstí řešit zcela transparentně s vazbou na průčelí domů trojúhelníkového náměstí
- c) zachovat základní průhledové osy a pomocí vegetačních prvků prostor oddělit od vozovek
- d) náměstí má být solitérní prostor bez návaznosti na okolí

Formulace variant odpovědí

- Musí být konkrétní, vzájemně se vylučující, všichni se v nich musí najít

„ Jak často si přisolujete pokrmy?“

- a) Nikdy
- b) Zřídka
- c) Jen když je potřeba
- d) Často
- e) Vždy

Typy variant odpovědí

- Likertova škála
- Seznam na výběr
- Položky k seřazení
- Číselná nebo jiná škála
- Bipolární škála

Otevřené otázky v dotazníku

Výhody a úskali

Co dělat, pokud nedokážu vymyslet varianty odpovědí?

o15 Zaregistroval(a) jste v poslední době nějakou
komunikační kampaň
na českou / slovenskou vysokou školu? Pokud ano, prosím,
stručně ji
popište a uveďte, o jakou vysokou školu se jednalo. Působila
na Vás
spíš pozitivně či negativně? (Výzkum Uchazeči 2017)

- 1797 odpovědí
- Ze 78 % odpovědí vyplynulo, že uchazeč/ka
nezaregistroval/a kampaň

Příklady odpovědí:

„Rádio“

„Ano“

„Nikam jsem se neregistroval“

„Neúčastnila jsem se“

„Na žádnou komunikační kampaň jsem se nepřihlásila“

„Pozitivně“

„Negativně“

„Je zcela brilantní“

„V rámci kupčení s diplomy, výzkumy“

„VŠ mám vybranou“

„Nesleduji kampaně“

„Nemám zájem, porovnávat vaši školu s jinou, ani zde prezentovat jinou školu“

„Na to vám ščiju.“

Váš věk

do 30 let

30–50 let

více než 50 let

Slyšel/a jste někdy o syndromu vyhoření v souvislosti s Vaší profesí?

ANO

NE

Ocenil/a byste na vaší škole pravidelné školení o prevenci syndromu vyhoření?

spíše ano

spíše ne

Jakou prevenci syndromu vyhoření upřednostňujete?

relaxace v přírodě

sport

rodina a přátelé

četba

vzdělávání

jiné (uveďte) _____

Vnímáte svoji osobnost jako dostatečně kvalifikovanou pro svoji profesi (self-efficacy)?

svoji pozici zvládám s přehledem

svoji pozici zvládám

svoji pozici nezvládám, ale snažím se

nestačím na svou práci, vzdávám se

Vztahy na pracovišti:

na pracovišti máme výborný kolektiv

na pracovišti máme dusno

kolektiv neřeším, jdu si raději po svém

Ocenil/a byste na vaší škole pravidelné školení o prevenci syndromu vyhoření?

- a) souhlasím
- b) spíše souhlasím
- c) tak napůl
- d) spíše nesouhlasím
- e) nesouhlasím

Máte povědomí o možných způsobech prevence syndromu vyhoření?

- a) ano, znám způsoby prevence syndromu vyhoření
- b) spíše znám způsoby prevence syndromu vyhoření
- c) tak napůl
- d) spíše neznám způsoby prevence syndromu vyhoření
- e) ne, neznám způsoby prevence syndromu vyhoření

Jakou prevenci syndromu vyhoření upřednostňujete?

(Vyberte jednu odpověď, která je Vám nejbližší)

- a) relaxace v přírodě
- b) sport
- c) rodina a přátelé
- d) četba
- e) vzdělávání
- f) jiné (uveďte) _____
- g) nepraktikuji žádné způsoby prevence syndromu vyhoření

